

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies nonus et decimus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1925

V. Narratio De Trucidato Dracone

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72556)

contentio. τοιαύτη φιλονεκία οὐκ ἐπίσταμαι, τῇ δὲ σῆ τελευτήτῃ τὰ προκείμενα γέγραφα, ἐφ' ᾧ δι' αὐτῶν¹⁷ καὶ τοὺς λοιποὺς χριστιανοὺς ἐν τῷ

ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ στη- D ριχθῆναι¹⁸.

¹⁷ αὐτῆς 1, 2, 3. — ¹⁸ αὐτῶ ἢ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων ἀμήν add. 2.

V. NARRATIO DE TRUCIDATO DRACONE

E codice Vindobonensi Hist. graec. 126 (= 4). Cf. Comm. praev. num. 15.

Θαῦμα καὶ διήγησις τοῦ ἁγίου καὶ ἐν δόξῳ μεγαλομάρτυρος τοῦ Θεοδώρου Τήρωνος περὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ τῆς αἰχμαλωτισθεῖσης ὑπὸ τοῦ δράκοντος.

λέγει πρὸς τὸν λαόν· «Ὁ βασιλεὺς ἐστράτευσεν ἡμᾶς· ἀπὲρ δὲ αὐτοῦ ἡμεῖς ἀποθνήσκωμεν· ὁ δὲ αὐτὸς ζήσεται.»

In regno Samuelis

1. Ὅσοι (1) μὲν εἰς τὸν φιλόνηρον Θεὸν τὰς ἐλπίδας ἐκτιθέμενοι καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς πίστεως ἐν προσευχῇ ἀποπληροῦντες, καθ' ἑκάστην ἡμέραν τὰς δεήσεις μὴ ἐκλείπτωσαν καὶ πάσης μὲν τῆς προσδοκίης καὶ προκειμένης ἡμέρας τοῦ μάρτυρος θεασάμενοι τὴν ἀκοὴν καὶ τὸ ὄμμα ἐγκλίνομεν¹ ἐπὶ τοῖς ἐνδοξοτάτοις αὐτοῦ θαύμασι τοῖς περὶ τοῦ δράκοντος γενομένοις. Ἐγένετο γὰρ κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκεῖνοις τοῦ πιστοτάτου Σαμουὴλ² βασιλεύοντος, ἐγράφη ἐν τῇ στρατολογίᾳ στρατιώτης εὐθαλῆς καὶ εὐγενῆς τῷ γένει, ἀήττητος τῆς ἀνδρείας, ἡγαπημένος πάμπολλα ὑπὸ τοῦ βασιλέως, τοῦ ὄνομα Θεόδωρος. Ἐν δὲ τῇ πόλει ἐκεῖνῃ καὶ τῇ χώρᾳ, ἐν ἣ κατόκει ὁ βασιλεὺς, ἀπεκρατεῖτο ὄδω ὀλίγῳ καὶ κατεκυριεύετο ὑπὸ δεινοτάτου δράκοντος. Κατὰ καιρὸν δὲ ἔδιδεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς θυσίαν ταύρους δώδεκα καὶ κριούς εἴκοσι πέντε καὶ ἄλλα τινὰ βρώματα· καὶ οὕτως ἀπέλυεν τὸ ὄδιον καὶ ἐποτίζετο ὁ λαὸς καὶ τὰ κτήνη τῆς πόλεως ἐκεῖνης. Μιᾶ δὲ τῶν ἡμερῶν ἔπνευσεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐνυπνιάσθη· καὶ ὡς εἶδεν τὸ ἐνύπνιον, ἐφοβήθη λίαν. Καὶ ἀναστὰς τῷ πρωτῷ καὶ πέμψας τὸν Θεόδωρον ἐψήφισεν τὴν στρατολογίαν αὐτοῦ ἐν τάχει. Καὶ μετὰ τοῦτο συναχθέντες, ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς δοχὴν μεγάλην καὶ ἐκάλεσεν τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως ἐκεῖνης. Καὶ λέγει αὐτοῖς· «Εἶδον ἐν ἐνυπνίῳ μου, ἄρχοντές μου, ἄνθρωπον ἄζωστον καὶ Ἀμαλίην, ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ κρατοῦντα³ ὄμφαλαν καὶ ἐν τῇ ἐτέρα χειρὶ ἐσπασμένον μάχαιραν, καὶ ἄλλοι τινὲς μετ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ πρῶτος ἐπέβη μοι καὶ κατέσφαξέ με καὶ οὐκ ἐφείσατο τὴν βασιλείαν μου.» Καὶ ἀποκριθέντες οἱ ἄρχοντες εἶπον· «Ἡμεῖς, δέσποτα, τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον οὐκ οἶδαμεν οὔτε γνωρίζομεν αὐτόν.» Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς εἶπεν· «Μὰ τὸν βασιλεύοντά με Θεόν, εἴαν οὐκ⁴ εὐδρεθῇ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ἀπεροσθήσεται τὴν βασιλείαν μου καὶ διωχθῶσιν οἱ ἄρχοντές μου καὶ τὰ στρατεύματά μου καταπέσουσιν.» Ἰδὼν δὲ ὁ Θεόδωρος τὸν βασιλέα λυπούμενον καὶ τοὺς ἄρχοντας τοῦ δήμου,

2. Καὶ ταῦτα εἰπόντ' ὁ Θεόδωρος, ἀναστὰς τῷ πρωτῷ ἔλαβεν τὸν ἱππον αὐτοῦ τὸν πρῶτον καὶ ἐνδυσάμενος τὴν πολεμικὴν αὐτοῦ στολήν καὶ τὸ ἄρμα (2) αὐτοῦ διέδραμεν εἰς τὰ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα. Καὶ τὸν ζητούμενον ὑπὸ τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδεν. Καὶ μετὰ πολλὰς ἡμέρας ἦλθεν εἰς τὴν Συρίαν καὶ ἤγγισεν εἰς Μαῦρον ὄρος σκοτεινὸν καὶ διέβη αὐτό. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον καὶ εὗρεν ἐκεῖ διωρυγμένην γῆν καὶ παρ' ἀφανῶν¹ κεκλεισμένην. Καὶ ἐρευνήσας εὗρεν ἐκεῖ ἄμφορον καὶ εὗρεν Σαρακηνοὺς ὡσεὶ <ἀνδρας τεσσαράκοντα καὶ γυναῖκας ὀγδοήκοντα καὶ > παῖδας ἑκατόν. Καὶ ὡς εἶδεν αὐτοὺς ὁ Θεόδωρος, συνέδησεν αὐτοὺς εὐθὺς καὶ στραφεὶς διώδενεν εἰς τὰ ἔθνη. Καὶ φέρον αὐτοὺς ἦλθεν εἰς γῆν τῶν Ῥωμαίων, ἔνθα ἀνέκειτο ὁ βασιλεὺς. Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς, ὅτι ὁ Θεόδωρος ἔρχεται, ἐπάρας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπήρτησεν αὐτὸν μακρόθεν. Καὶ ὡς εἶδεν ὁ βασιλεὺς τοὺς Σαρακηνοὺς, ἐγνωρίσεν καὶ τὸν ἀλλόφυλον, καθὼς ἐν τῷ ἐνυπνίῳ αὐτοῦ εἴωρακεν. Καὶ λέγει πρὸς τοὺς ἄρχοντας· «Μὰ τὸν βασιλεύοντά με Θεόν οὕτως με τῇ νυκτὶ ἐσφαξεν καὶ οὐκ ἐφείσατο τὴν βασιλείαν μου.» Καὶ ἐκέλεσεν εὐθὺς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀποτμηθῆναι καὶ τοὺς ἐνέτα φονεθῆναι καὶ τοὺς τριάκοντα βληθῆναι ἐν τῇ φυλακῇ καὶ τὰς γυναῖκας παραθῆναι εἰς δούλας. Καὶ περιχαρῆς γενόμενος ὁ βασιλεὺς τὸν καιρὸν ἐκείνον ἡμέλησεν τὸν δράκοντα καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν. Καὶ ἐκράτησε τὸ ὄδιον. Καὶ ἦσαν ὁ λαὸς τῆς χώρας λειψόμενοι³ ἀπὸ τοῦ ὕδατος.

Theodorus Saracenos debellat,

E

fontis aditus a dracone intercluditur.

Regis somnium.

quorum duces in somnio reat viderat.

F

Mater Theodori ad fontem accedens

3. Ἡ δὲ ἁγία μήτηρ τοῦ Θεοδώρου ἰδοῦσα τοὺς ἱππους αὐτοῦ διψῶντας σφόδρα, ἤρην τὸν ἱππον αὐτοῦ τὸν πρῶτον καὶ τὸ σάλβαστρον (3) ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν πηγὴν. Ὁ δὲ τόπος, ἔνθα ἐστὶν ἡ πηγὴ, ἐστὶν φορικτὸς καὶ φοβερός, ἔχων τρώγλας¹ καὶ σχίσματα καὶ ἐρπετῶν ἀναριθμήτων εισόδους καὶ ἐξόδους. Καὶ ὅτε προσῆλθεν πρὸς τὴν πηγὴν ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, ἰδοῦσα τὸν τόπον ἄγριον ἐδειλίασεν. Καὶ πάλιν ὀψαμένη τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ <ἀνδρομήν²> ἐνδυσάμενη ἀνδρείῳ φρονίῳ (4) ὤρμησεν πρὸς τὴν πη-

1. — ¹ ἐκκλίνομεν 1. — ² in ceteris codd. Σαούλ. — ³ κρατοῦντα 1. — ⁴ ἴτα 1.
2. — ¹ παρὰ φανῶν 1. — ² supplet Veselovskij

ore personis slavonicae. — ³ λυπούμενοι 1.
3. — ¹ στρωγλάς 1. — ² om. 1, supplevi ex 6.

(1) Lectu digna sunt quae de hoc libello eiusque slavica interpretatione scripsit A. N. VESELOVSKIJ in Сbornикъ отъ рускаго языка и словесности имп. Академіи наукъ, t. XX, 6 (1879-80),

p. 1-14. — (2) Ἄρμα al. ἄρμα armatura seu arma. — (3) Σάλβαστρον al. σαλίβαστρον (cod. 6), ἀλάστρον (codd. 2, 3), κάδον (cod. 5), amphora seu situla. — (4) Aliter alii codices locum referunt : ἀναρουν-

-γῆν

A γῆν. Κατελθοῦσα δὲ κάτω εἶδεν ὕδωρ ὀλίγον καὶ δῆσας τὸν ἵππον πρὸς τὴν πηγὴν εἰσῆλθεν κάτω. Καὶ λαβὼν ὕδωρ ἐξῆλθεν καὶ ἐπότισε τὸν ἵππον. Ἰδὼν δὲ ὁ δράκων τὴν κόρην ὠραίαν τῆ ἡλικία καὶ εὐμορφοειδῆ τὴν ὄψιν καὶ πάγκαλον πάνυ, ἠβουλήθη ἀρπάσαι αὐτήν. Εἰσελθοῦσα δὲ ἐκ τρίτου εἰς τὴν πηγὴν, ἔστη ὁ δράκων μέσον τῆς θύρας συρίζων. Καὶ ἀκούσασα ἡ κόρη τὸν συρισμὸν τοῦ δράκοντος, ἀπὸ τοῦ φόβου ῥίψασα τὸ σάλβαστρον πρὸς τὴν πηγὴν καὶ ἀτενίσασα πρὸς αὐτὸν εἶδεν τὴν ὄρασιν αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἦν φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις ἐν αὐτῇ, ἀλλ' ἐγένετο ὡσεὶ νεκρά. Καὶ λαβὼν αὐτὴν ὁ δράκων ἤγαγεν εἰς τὸ σπήλιον πρὸς τὴν φωλεάν αὐτοῦ. Καὶ ἠσφάλισεν αὐτὴν τὴν πύλιν. Τινὲς δὲ τῶν οἰκτιῶν εἰσῆλθον ζητοῦντες αὐτήν καὶ μηδὲν εὐρόντες ἀλλὰ τὸν ἵππον εὐρόντες ἔξω δεδεμένον καὶ τὸ σάλβαστρον πρὸς τὴν πηγὴν, ἐπιστάθησαν ὅτι ἠσπάγη ὑπὸ τοῦ δράκοντος καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς κλαίοντες. Ὁ δὲ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Θεόδωρος ἦν ἐν τῷ παλατίῳ. Καὶ πληρώσας τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ἦλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ εὐρών τὴν ἀνάγκην τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἐπυνθάνετο περὶ αὐτῆς. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ οἰκέται αὐτοῦ ὅτι· Ἄ ἡ μήτηρ σου καὶ ἡ κούρη ἡμῶν ἠσπάγη ὑπὸ τοῦ δράκοντος καὶ οὐδεὶς εἶδεν τὴ γέγονεν. Καὶ ταῦτα ἀκούσας ὁ μακάριος Θεόδωρος κλαίον καὶ ὀδυρόμενος ἔλεγεν· Οἱμοί, μήτηρ ἐμῆ, οὐδεὶς ἐβόηθησέ σοι ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, ἵνα ἴδῃ τὸ δεινὸν θηρῶν ἐρχόμενον ἐπὶ σοί; Πῶς ἠσπάσας θεωρήσαι τὰ μέλη σου μελιζόμενα καὶ τὰς σάρκας σου δαπανωμένας; πῶς ἐχωρίσθης τῆς ἀγαθῆς σου ψυχῆς χωρὶς ἀγγέλου, μήτηρ μου, μὴ κελύοντος τοῦ Θεοῦ; οἱμοί, μήτηρ ἐμῆ, οὐκέτι ὄφρα μοι τῆς θεωρίας σου, οὐκέτι περιπλακῶσί με αἱ ἅγια ἀγκάλαι σου. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ μακάριος Θεόδωρος κλαίον ἠσύχασεν. Καὶ ἀναστὰς τῷ πρωτῷ ἔλαβεν τὸν ἵππον αὐτοῦ τὸν πρωτὸν καὶ περιζωσάμενος τῷ ἄρματι αὐτοῦ, ἀπῆλθε πρὸς τὴν πηγὴν τοῦ πολεμήσαι τὸν δράκοντα.

B Theodorus

4. Καὶ ἐδηλιάθη ὁ λόγος πρὸς τὸν βασιλέα. Καὶ ἐπάρας τὴν τάξιν αὐτοῦ ἀπῆλθε πρὸς τὸν Θεόδωρον πρὸς παραμυθίαν αὐτοῦ λέγων πρὸς αὐτόν· Ἐκκνον Θεόδωρε, τὸ οὐκ ἰσχύεις πληρῶσαι, μὴ βουλήθῃς ἄρξασθαι μήτε πολεμήσης. Ὁ δὲ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Θεόδωρος λέγει πρὸς τὸν βασιλέα· Οἶδας, δέσποτα, ὅτι εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ὅπου με ἀπέστειλας, συνεργουῖντος καὶ θέλοντος τοῦ Θεοῦ καὶ σου ἐπαινέσει ἀνδρείως ἐπολιτεύσα. Ἐπίδῃ τὴν ὀδύνησιν τῆς μητρὸς μου, ἐν ἧ ἐχωρήθην εἰς τὴν κοιλίαν αὐτῆς καὶ ὀδυνήσασα ἔτεκε με ἐκ τῶν σπλάγχθων αὐτῆς καὶ ἔδωκέν μοι γάλα θηλάσαι καὶ πολλὰ κοιτάσασα δι' ἐμέ, ἵνα ἐν καιρῷ γήρους διατηρῶ αὐτὴν ἀπὸ παντοίων πειρασμῶν. Καὶ οὐ μὴ ἐγκαταλίτω αὐτὴν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ δεινοῦ θηρίου. Ὁ δὲ βασιλεὺς λέγει πρὸς αὐτόν· Οἶδα, τέκνον Θεόδωρε, ὅτι εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ὅπου σε ἀπέστειλα, ἀνδρείως ἐπολι-

μησας, ὅτι ἔχεις βραχίονα ὑψηλὸν καὶ τοῦν ἀσάλευτον καὶ ἄρματα ἐκλεκτὰ καὶ ἵππους καλοὺς καὶ στρατιώτας μετὰ σοῦ καὶ νικᾷς. Ἐπὶ δὲ τὴν πύλιν ταύτην, ἣν βοῦλεσαι διοδεῦσαι, τὴν στενὴν καὶ ματαίαν ὁδὸν τοῦ δράκοντος οὐκ ἔστιν πῶς σαλευσαι ὀρθῶς, οὔτε ἄρμα γυρίσαι, ἀλλὰ τῷ στήθει καὶ τῇ κοιλίᾳ πορεύσῃ. Τί εὐρήσεις ἔμπροσθέν σου κτενεῖν καιρίας; ἀλλὰ καὶ ὁ δράκων ἐάν σε ὄψεται, ὁ ὀφθαλμὸς αὐτοῦ καταλῆει τὸ φῶς σου, ὅτι ἔστιν τὸ εἶδος αὐτοῦ φοικτόν καὶ φοβερόν καὶ τρομάζωσιν αἱ χεῖρές σου καὶ οὐκ ἔχεις αὐτῷ τι ἐργάσασθαι. Ὁ δὲ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Θεόδωρος λέγει πρὸς τὸν βασιλέα· Μὴ με δειλήρης, δέσποτα. Ἐγὼ δοκιμάζω καὶ συμβάλλω, καὶ ἐάν ἴδω ὅτι νικῶ αὐτόν, ἐπὶ πλείον χαρήσεται ἡ ψυχὴ μου. Εἰ δὲ θεωρήσω ὅτι νικᾷ με, ἀφίνω αὐτὸν καὶ χωρίζομαι. Λέγει αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Καλὴ βουλή, ἥπερ βούλεσαι, Θεόδωρε· ἀλλ' ὁ ἐχθρὸς πολεμούμενος, ἐάν οὐκ ἰσχύῃ καὶ ὑπερβαίνης αὐτόν, τότε δέχεται εἰρήνην. Εἰ δὲ ἴδῃ ὅτι νικᾷ σε, εἰρήνην οὐ δέχεται. Ὁ δὲ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Θεόδωρος λέγει πρὸς τὸν βασιλέα· Μὴ με δειλήρης, δέσποτα, ἀλλὰ σοὶ λέγω· τὸν οἶκόν μου ἐν ἀγαθοῖς κωβερῆσον, τὰ οἰκήματά μου καὶ τὰ χρήματά μου δὸς χήραις καὶ ὀρφανοῖς καὶ τοῖς δούλοις μου ἐλευθέρωσον, τοὺς ἵππους μου πώλησον καὶ τὰς ἀπαρχὰς τοῦ οἴκου μου μοῖραν δὸς πᾶσιν. Τὰ δὲ ὄπλα τοῦ πολέμου μου ἄς ἐξῆ ἡ βασιλεῖα σου καὶ τὸ πρωτὸν σάββατον τῶν ἁγίων νηστεῶν ἐπιτέλεσον γενέσθαι ἐπὶ τοῦ ὀνόματός μου, καὶ ταῖς εὐχαῖς σου συναπόλυσόν με καὶ μὴ δειλήρης με, δέσποτα. Ἰδὼν δὲ ὁ βασιλεὺς τὸ ἀμετάθετον τῆς καρδίας αὐτοῦ, ἐκλίεν τὰ γόνυα κατὰ ἀνατολὰς λέγων· Κύριε ὁ Θεός, ὁ συνοδεύσας τοὺς θεράποντάς σου Ἰακώβ καὶ Ἰωσήφ μέλλοντας εἰσελθεῖν εἰς Αἴγυπτον καὶ κρῆτος τῆς βασιλείας αὐτῶν ἔδωκας, αὐτός, δέσποτα κύριε ὁ Θεός, ὁ τῶν ἀπεγνωσμένων βοηθός καὶ λυτρωτὴς τῶν κινδυνευόντων καὶ φωτισμὸς τῶν ἐσκοτισμένων, ἐπάκουσον τῆς δεήσεώς μου τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀναξίου δούλου σου καὶ βοήθει τὸν δοῦλόν σου Θεόδωρον καὶ ῥῦσαι καὶ διάσωσον αὐτόν ἀπὸ πειρατηρίου καὶ ἀπὸ πάσης ὀργῆς τοῦ ἀντικειμένου· καὶ κέλευσον αὐτόν ἐν ὑγείᾳ καὶ σωτηρίᾳ ἔλθειν πρὸς ἡμᾶς καὶ τῆς ἐπουρανίου σου βασιλείας ἀξίωσον γενέσθαι. Καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι ὁ βασιλεὺς τὴν εὐχὴν λέγει πρὸς αὐτόν· Ἐκκνον Θεόδωρε, μὴ δόξης εἰς σάλον τὸν πόδα σου μηδὲ νυστάξῃ ὁ φυλάσσων σε. Ἰδοὺ οὐ νυστάξει οὐδὲ ἐπνώσει Κύριος ἐπὶ σκέπη σου καὶ φυλάξει τὴν ψυχὴν σου ὁ Κύριος· Κύριος φυλάξει σε ἀπὸ παντὸς κακοῦ. Ὑπαγε, λέγω σοι, Θεόδωρε· κύριος ὁ Θεός γένοιτό σοι βοηθός. Καὶ κλίνας ὁ στρατιώτης τὰ γόνυα ἐδέξατο τὴν εὐχὴν παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ εἶπεν· Ἡ βοήθειά μου παρὰ κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν ὀφθαλμὸν καὶ τὴν γῆν. Καὶ ὡς εἰσῆλθε πρὸς τὸ σπήλιον ὁ μακάριος Θεόδωρος, ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὴν πύλιν τοῦ σπηλίου καὶ ἐκά-

NARRATIO
DE
TRUCIDATO
DRACONE
rege eum
frustra
dehortante.

E

Regis
oratio
ad Deum.

F

Psalm.
120, 3, 4, 7.

Psalm.
23, 8.

—³ ἢ add. 1. —⁴ δαπανωμένας 1.

4. —¹ ὀδυνήσας 1. —² χεῖραι 1. —³ ὀπέρ-

μήτη τὴν γυναικίαν ἀσθένειαν (cod. 2); ἀπορρίψας τὴν γυναικίαν ἀσθένειαν καὶ ἐνδυσάμενη τὴν ἀνδρικήν πολιτείαν (cod. 3); ἀπέρριψεν τὴν δειλίαν ἅπασαν καὶ

βαίνει 1. —⁴ κώβ (la supra lin.) 1. —⁵ σάλον 1.

ἐνδυσάμενη τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ (cod. 5); ἐκδυσάμενη τὴν γυναικίαν στολήν περιεβάλετο ἀνδρικήν (cod. 6). Supra, comment. praev. n. 15.

NARRATIO
DE
TRUCIDATO
DRACONE

θητο τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας ἐκδεχόμενος τὸν στρατιώτην. Καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀμεριμνήσας ἀνεχώρησεν ἐν τῷ παλατίῳ. Περίλυτος δὲ γενόμενος ὁ βασιλεὺς περὶ τοῦ στρατιώτου καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς ἐνδόξους τοῦ παλατίου, λέγει πρὸς αὐτούς· «Λεῦτε, πάντες πρεσβύτεροι καὶ ἀδελφοί, ποιήσωμεν δέησιν πρὸς τὸν Θεόν, ὅπως ῥύσῃται τὸν στρατιώτην ἐκ τοῦ δεινοῦ θηρίου, ὃν ἐγὼ κακῶς καὶ ἀφρόνως ἀπέλυσα.»

Serpentes
duodecim
qui matrem
custodiunt

5. Ὁ δὲ Θεόδωρος εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐσώτερον σπήλαιον εἰς τὴν φωλεάν τοῦ δράκοντος καὶ εἶδεν τὴν μητέρα αὐτοῦ ὡς κόρην ἐπὶ δίφρῳ καθεζομένην καὶ δώδεκα ὄφει ¹ κέκλω αὐτῆς καὶ ἀσπίδα μιὰν ἔκειτο ἔμπροσθεν αὐτῆς· καὶ ὁ γέρον δράκων ἐκάθητο ἐπὶ θρόνου χρυσοῦ καὶ ἕτερα ἑρπετὰ μικρὰ μετὰ μεγάλων ἦσαν φυλάσσοντα ² τὴν κόρην. Καὶ ἰδὼν αὐτὰ ὁ Θεόδωρος ἐδειλάσεν· καὶ πάλιν θεασάμενος τὸ κάλλος τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐβρονλήθη αὐτὴν περιπτύξασθαι. Καὶ κινήσεις πρὸς αὐτὴν, ἐταράχθησαν

B οἱ ὄφει ¹ κατ' αὐτοῦ καὶ ἔβρουγον ἐπάνω αὐτοῦ. Καὶ ἡ μιὰν ἀσπίδα ἐσφύριζεν καὶ ἐδάφιζεν τὰ χεῖλη αὐτῆς. Καὶ ὁ γέρον ἐνανθῆ, ὥστε μηκέτι τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν θεωροῖσιν. Καὶ τὰ μικρὰ ἕκαστον κατὰ τὴν πονηρίαν αὐτῶν ἤθελον αὐτὸν

Theodorus

καταπιεῖν ζῶντα. Ὁ δὲ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Θεόδωρος ἰδὼν τὸν ὄχλον τῶν ἑρπετῶν ἐδειλάσεν καὶ ἤσχετο λέγων· «Κύριε ὁ Θεός, ὁ τὰ πάντα ἐπιστάμενος, μὴ ἐγκαταλίπῃς με, ἀναρχε, ἀράτε, ἀκατάληπτε, ἀπεριγράπτε, ὁ πεδήσας τὴν θάλασσαν τῷ προστάγματι σου καὶ δώσας αὐτῇ ἑρπετὰ ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς καὶ δράκοντα ὃν

Psalm.
103, 25, 26.

ἐπλάσας ἐμπαῖζειν αὐτὰ· ἐπίβλεπον ἐπὶ τὴν δέησίν μου καὶ ἐνίσχυσον τὸν βραχίονά μου καὶ δὸς δύναμιν ³ τὰς χεῖράς μου. Κράτνον τὴν δεξιάν μου καὶ στερέωσον τὴν καρδίαν μου, ἵνα μὴ αἰσχνῶ, ἵνα τροπώσωμαι τοὺς ἰοβόλους καὶ δεινοὺς καὶ μιαινοὺς δράκοντας ἵνα δοξασθῇ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον, Κύριε.» Καὶ ἐκτείνας τὴν ὁμοφαιαν αὐτοῦ ἐφόνησε τοὺς δώδεκα ὄφεις καὶ τὴν ἀσπίδα ἀνήλωσεν καὶ τὸν δράκοντα ἀπέκτεινεν καὶ πᾶσαν τὴν στρατολογίαν αὐτοῦ. Ὁ δὲ μέγας δράκων οὐκ ἦν ἔσω, ἀλλ' ἐπήραγεν ἔξω τοῦ κρηνηῖσαι. Καὶ περιπλακείς ὁ Θεόδωρος τὴν μητέρα αὐτοῦ, χαίρων κατεφίλει αὐτὴν λέγων· «Λεῦρο, κυρία μου μήτηρ, ἐξέλωμεν ἐκ τοῦ ἑδάφους τοῦτον καὶ ῥυσθώμεν ἐκ τοῦ ἄδου τὰς χεῖρας.» Καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ· «Οἴμοι, γλυκύτετόν μου τέκνον, πῶς ἐτόλμησας ἐλθεῖν ἐνθάδε· πῶς οὐκ ἐφείσω τῆς νεότητός σου καὶ παρεδόθης εἰς θάνατον δι' ἐμέ; Καὶ καλὸν εἶχον πρὸ τοῦ σε ἐλθεῖν ἐνθάδε, εἰ εἶχα ἀποθανεῖν, ἵνα μὴ θεωρήσω τὴν πανευδύν σου καὶ ὥραϊαν ἡλικίαν πρὸ τοῦ στόματος τοῦ μισοῦ κλονομένην καὶ τὸ αἷμά σου ὅπο τὰ χεῖλη αὐτοῦ λείχασθαι.»

et draco-
nem
irruentem

6. Καὶ ἔτι λαλούντων παρέστη καὶ ὁ μέγας δράκων καὶ ἔστη εἰς τὴν θύραν συρῶν. Τὸ δὲ εἶδος αὐτοῦ φοβερόν καὶ φορικτὸν πάντο· τὸ γὰρ μήκος αὐτοῦ ὑπερῆεν πῆχυν δώδεκα, ἔχοντα τρεῖς κεφαλὰς καὶ κρατῶν παῖδας δύο καὶ τρεῖς ἐλάφους πρὸς τὸ συγκρατῆσαι τὰ παιδία σὺν τῇ κόρῃ, ἵνα ἀπόκρισιν δίδωσιν αὐτῇ. Καὶ συγκύρας ὁ μιαινὸς δράκων καὶ ἰδὼν τὸν οἶκον

αὐτοῦ ἐγκαταλειμμένον καὶ τὸν στρατιώτην D ἰστάμενον κρατοῦντα τὴν μητέρα αὐτοῦ· καὶ ὡς εἶδεν αὐτούς, ἐθνιώθη σφόδρα καὶ ἐπεριπεν αὐτοῖς ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὡσεὶ ἀτμίδας καμίνου. Ὁ δὲ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Θεόδωρος ἰδὼν αὐτὸν ἐδειλάσεν καὶ εἰσθήκισεν καὶ ἀλλήλων ἐθεώρων. Ὁ μὲν δράκων ἐτήρει τοῦ στρατιώτου τὴν ἐπήρειαν, ὁ δὲ Θεόδωρος τὴν ἐαυτοῦ κεφαλὴν· καὶ εὐχόμενος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἔλεγεν·

«Κύριε ὁ Θεός, ὁ ἐν ὕδασι τὸν Ἰωνᾶν ἐμβαλὼν ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης καὶ κατέπιεν αὐτὸν τὸ κῆτος τῆς θαλάσσης τῇ σῇ προστάξει καὶ οὐκ ἐφλέθη εἰς τὴν κοιλίαν αὐτοῦ, ὁ τὸν Μωϋσῆν καὶ Ἰσραὴλ διασώσας ἐκ δουλείας Φαραὼ, ὁ λυτρωσάμενος τὸν Δαυὶδ ἐκ στόματος λεόντων, διάσωσον καμὲ τὸν δοῦλόν σου, ὅπως τροπώσωμαι καὶ τοῦτον τὸν δράκοντα.» Καὶ ἦλθεν αὐτῷ φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσα·

«Θάρσει, Θεόδωρε· ἐγὼ γὰρ εἰμι μετὰ σου.» Καὶ ἔλαβεν θάρσος παρὰ Θεοῦ καὶ ἐξέτεινε τὴν ὁμοφαιαν αὐτοῦ καὶ ἀπέκτεινεν τὸν δράκοντα. Καὶ συσφιχθεὶς ὁ δράκων ἠσφάλισεν τὰς θύρας τοῦ μὴ χεῖν εἰσοδὸν οὔτε ἐξοδόν. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεόδωρος μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ ἡμέρας ἐπτὰ, λυπούμενος καὶ εὐχόμενος πρὸς τὸν Θεὸν λέγων· «Κύριε, ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἐν οὐρανοῖς κατοικῶν, ὁ τὰ ἀδηλα καὶ τὰ κρυφία τῶν ἀνθρώπων ἐπιστάμενος, ὁ διασφύξας πέτραν ἐν ἐρήμῳ καὶ κλειθρα ἄδου διασφύξας καὶ δεσμὰ διακλάσας, ἐπίβλεπον ἐπὶ τὴν δέησίν μου, ὅτι ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ μου εἰς σχομὰς ὀρέων, κατέβην εἰς γῆν, ἧς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κάτοχοι αἰώνιοι, καὶ ἀναβῆτω ἐκ φθορᾶς ἡ ζωὴ μου πρὸς σε, κύριε ὁ Θεός μου.» Ὁ δὲ Θεός θέλων σῶσαι καὶ ἀναγαγεῖν αὐτὸν ἀπέστειλε Γαβριὴλ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ διέσρηξε τὸ ὕδωρ τοῦ πορεύεσθαι τὴν προτέραν αὐτοῦ ὁδόν. Καὶ ἐπέδειξε τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ Θεόδωρον συμπλεῖσαι μετὰ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο παῖδας. Καὶ ἦλθον ἀνατέλλοντος ἐξῆλθον εἰς τὸ φῶς· καὶ ἰδοὺ νεφέλη φωτὸς ἐπεσκίασεν αὐτούς καὶ ἐξῆλθον ἐκ ἑδωρ ὡσεὶ ποταμὸς μέγας. Καὶ ἰδόντες οἱ ἄνθρωποι τῆς χώρας ἐκείνης τὸ ὕδωρ καὶ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ Θεόδωρον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο παῖδας, δραμόντες ἀπῆλθον καὶ ἀπήγγειλαν τὸν βασιλεῖ, ὅτι ὁ Θεόδωρος ἔρχεται. Καὶ ἐλάρη χαρὰν μεγάλην καὶ δορυήματα παρέσχε τοῖς τοῦτο ἀναγγεῖλαισι. Καὶ μαθὼν παρ' αὐτῶν, ὅτι καὶ τὸν δράκοντα ἀπέκτεινεν καὶ πᾶσαν τὴν στρατιάν αὐτοῦ, ἐξῆλθεν πρὸς ἀπάντησιν αὐτοῦ καὶ ἀγκυλισάμενος μετὰ δακρύων καὶ χαρᾶς κατεφίλησεν αὐτόν. Κατέστησεν δὲ πάλιν αὐτὸν εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ τιμὴν καὶ τάξιν. Καὶ πάλιν τῶν ἔθνων τὰ πολέμια ἐνοῦσαν μετ' αὐτοῦ. Ἐτελείετο δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος καὶ μετέστη ὁ Θεόδωρος εἰς ἕτερον πόλιν. Καὶ ἦν ἐκεῖ βασιλεὺς ἐλλήνων ὀνόματι Μαξιμιανὸς καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐμαρτύρησεν τὴν καλὴν ὁμολογίαν. Καὶ πιστεύσας εὐκρινῶς ἔλαβεν τοὺς στεφάνους παρὰ τοῦ κρείον ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ion. 2, 1;
Exod. 14,
30;
Dan. 6, 22.

interimil;

post sep-
tem dies

Ion. 2,
6, 7.

ab angelo
Gabriele
liberatur.

5. — ¹ ἴτα 1. — ² φυλάσσων 1. — ³ om. 1.